

REGLEMENTARI CONTABILE

Prezentarea de față are în vedere prevederile legale în vigoare la data de 31.03.2004

Legislație aplicabilă în domeniu

- Legea nr. 82/1991 a contabilității, republicată în M.Of. nr. 629/26.08.2002
- Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 94/2001 pentru aprobarea Reglementărilor contabile armonizate cu Directiva a IV-a a Comunităților Economice Europene și cu Standardele Internaționale de Contabilitate, publicat în M.Of. nr. 85/20.02.2001
- Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.879/2001 privind modificarea Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 94/2001 pentru aprobarea Reglementărilor contabile armonizate cu Directiva a IV-a a Comunităților Economice Europene și cu Standardele Internaționale de Contabilitate, publicat în M.Of. nr. 640/12.10.2001
- Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.982/2001 pentru aprobarea Reglementărilor contabile armonizate cu Directiva Comunităților Economice Europene nr. 86/635/CEE și cu Standardele Internaționale de Contabilitate aplicabile instituțiilor de credit, publicat în M.Of. 694/01.11.2001
- Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2.390/2001 privind aprobarea Reglementărilor contabile specifice domeniului asigurărilor, armonizate cu Directivele europene și Standardele internaționale de contabilitate, publicat în M.Of. nr. 34/18.01.2002
- Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.276/2002 privind aprobarea termenului de depunere a situațiilor financiare retratate în conformitate cu Reglementările contabile armonizate cu directivele europene și Standardele Internaționale de Contabilitate, publicat în M.Of. nr. 728/07.10.2002
- Legea nr. 12/2003 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 67/2002 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a

Guvernului nr. 75/1999 privind activitatea de audit financiar, publicată în M.Of. nr. 38/23.01.2003

- Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 38/2003 pentru aprobarea Normelor generale privind exercitarea activității de audit public intern, publicat în M.Of. nr. 130/27.02.2003
- Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 705/2003 privind completarea Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 94/2001 pentru aprobarea Reglementărilor contabile armonizate cu Directiva a IV-a a Comunităților Economice Europene și cu Standardele Internaționale de Contabilitate, publicat în M.Of. nr. 395/06.06.2003
- Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1829/2003 privind aprobarea Reglementărilor contabile pentru persoanele juridice fără scop patrimonial, publicat în M.Of. nr. 66/27.01.2004
- Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1827/2003 privind modificarea și completarea unor reglementări în domeniul contabilității, publicat în M.Of. nr. 53/22.01.2004
- Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1826/2003 pentru aprobarea Precizărilor privind unele măsuri referitoare la organizarea și conducerea contabilității de gestiune, publicat în M.Of. nr. 23/12.01.2004
- Legea nr. 571/2003 - Codul fiscal, publicată în M.Of. nr. 927/23.12.2003
- Hotărârea Guvernului nr. 44/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, publicată în M.Of. nr. 112/06.02.2004
- Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, publicată în M.Of. nr. 941/29.12.2003

Obligația Ținerii contabilității

Conform art. 1 din Legea contabilității – Legea nr.82/1991, republicată - obligația organizării și conducerii contabilității proprii revine:

- societăților comerciale,
- societăților/companiilor naționale,
- regiilor autonome,
- institutelor naționale de cercetare-dezvoltare,
- societăților cooperatiste și celorlalte persoane juridice cu scop lucrativ,
- instituțiilor publice,
- asociațiilor și celorlalte persoane juridice cu și fără scop lucrativ,
- persoanelor fizice autorizate să desfășoare activități independente.

Persoanele juridice care îndeplinesc cumulativ următoarele criterii:

- i) cifra de afaceri - peste 9 milioane euro;
- ii) total active - peste 4,5 milioane euro;
- iii) număr mediu de salariați – 250,

aplică în contabilitate Reglementările contabile aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 94/2001, cu modificările și completările ulterioare.

Organizarea și conducerea contabilității

Persoanele prevăzute la punctul anterior organizează și conduc contabilitatea, de regulă, în compartimente distincte, conduse de către directorul economic, contabilul-șef sau altă persoană împuternicită să îndeplinească această funcție. Aceste persoane trebuie să aibă studii economice superioare și răspund împreună cu personalul din subordine de organizarea și conducerea contabilității, în condițiile legii.

Contabilitatea poate fi organizată și condusă pe bază de contracte de prestări de servicii și de persoane juridice autorizate sau de persoane fizice care au calitatea de expert contabil, respectiv contabil autorizat.

Pentru persoanele juridice la care contabilitatea nu este organizată în compartimente distincte și care nu au personal calificat încadrat, potrivit legii, sau contracte de prestări de servicii în domeniul contabilității, încheiate cu persoane fizice sau juridice autorizate, Ministerul Finanțelor Publice stabilește, în funcție de evoluția inflației și de dezvoltarea profesiei, limite valorice privind nivelul cifrei de afaceri de la care există obligația de a încheia contracte pentru întocmirea situațiilor financiare anuale, numai de către persoane fizice sau juridice calificate, autorizate.

Răspunderea pentru organizarea și conducerea contabilității revine administratorului, ordonatorului de credite sau altei persoane care are obligația gestionării unității respective.

Aspecte privind înregistrările în contabilitate

Operațiunile patrimoniale se înregistrează în contabilitate cronologic.

Orice operațiune economico-financiară efectuată se consemnează în momentul efectuării ei într-un document care stă la baza înregistrărilor în contabilitate, dobândind astfel calitatea de document justificativ.

Contabilitatea se ține în limba română și în moneda națională.

Contabilitatea operațiunilor efectuate în valută se ține atât în moneda națională, cât și în valută, potrivit reglementărilor elaborate în acest sens.

Pentru necesitățile proprii de informare, persoanele care au obligația ținerii contabilității, cu excepția instituțiilor publice, pot opta pentru întocmirea situațiilor financiare și într-o monedă stabilă.

Înregistrarea în contabilitate a elementelor de activ se face la costul de achiziție, de producție sau la valoarea justă pentru alte intrări decât cele prin achiziție sau producție, după caz.

Creanțele și datoriile se înregistrează în contabilitate la valoarea lor nominală.

Persoanele care au obligația ținerii contabilității sunt obligate totodată să efectueze inventarierea generală a elementelor de activ și de pasiv deținute la începutul activității, cel puțin o dată pe an pe parcursul funcționării lor, în cazul fuziunii sau încetării activității, precum și în alte situații prevăzute de lege.

Ministerul Finanțelor Publice poate aproba excepții de la regula inventarierii anuale pentru unele bunuri cu caracter special aflate în administrarea instituțiilor publice, la propunerea ordonatorilor principali de credite.

Rezultatul inventarierii se înregistrează în contabilitate potrivit reglementărilor contabile elaborate în acest sens de către Ministerul Finanțelor Publice.

În contabilitate profitul sau pierderea se stabilește lunar, cumulat de la începutul anului. Rezultatul definitiv al exercitiului financiar se stabilește la închiderea acestuia.

Repartizarea profitului se înregistrează în contabilitate pe destinațiile prevăzute de lege.

Pierderea contabilă se acoperă din profitul exercițiului financiar și cel reportat, din rezerve, capital social și din alte resurse financiare proprii, potrivit hotărârii adunării generale a acționarilor sau asociaților și în conformitate cu metodologia emisă de Ministerul Finanțelor Publice.

Registrelle de contabilitate

Registrelle de contabilitate obligatorii sunt: Registrul-jurnal, Registrul-inventar și Cartea mare.

Pentru verificarea înregistrării corecte în contabilitate a operațiunilor efectuate, lunar se întocmește balanța de verificare.

Registrul-jurnal, Registrul-inventar și Cartea mare, precum și documentele justificative care stau la baza înregistrărilor în contabilitatea financiară se păstrează în arhiva persoanelor prevăzute primul punct, timp de 10 ani, cu începere de la data încheierii exercițiului financiar în cursul căruia au fost întocmite, cu excepția statelor de salarii, care se păstrează timp de 50 de ani.

În caz de pierdere, sustragere sau distrugere a unor documente contabile se vor lua măsuri de reconstituire a acestora în termen de maximum 30 de zile de la constatare.

Situații financiare anuale

Documentele oficiale de prezentare a situației economico-financiare a persoanelor care au obligația ținerii contabilității sunt situațiile financiare anuale.

Societățile comerciale care dețin participații în capitalul altor societăți comerciale, denumite societăți comerciale de grup, vor întocmi și vor prezenta și situații financiare anuale consolidate, în conformitate cu reglementările specifice elaborate de Ministerul Finanțelor Publice în acest scop.

Întocmirea situațiilor financiare anuale trebuie să fie precedată obligatoriu de inventarierea generală a elementelor de activ și de pasiv și a celorlalte bunuri și valori aflate în gestiune și administrare, potrivit normelor emise în acest scop de Ministerul Finanțelor Publice.

Eventualele erori constatate în contabilitate, după aprobarea și depunerea situațiilor financiare anuale, vor fi corectate în anul în care acestea se constată.

Situațiile financiare anuale sunt însoțite de raportul administratorilor.

- a) Pentru persoanele juridice care aplică Reglementările contabile armonizate cu directivele Comunităților Economice Europene și cu Standardele Internaționale de Contabilitate, situațiile financiare anuale se compun din: ***bilanț, cont de profit și pierdere, situația modificărilor capitalului propriu, situația fluxurilor de trezorerie, politici contabile și note explicative.***

Situațiile financiare anuale ale persoanelor juridice care aplică Reglementările contabile armonizate sunt supuse auditului financiar, care se efectuează de către auditori financiari, persoane fizice sau juridice autorizate, potrivit legii.

Un exemplar al situațiilor financiare anuale va fi depus la direcția generală a finanțelor publice județene, respectiv a municipiului București în termen de 120 de zile de la încheierea exercițiului financiar.

- b) Persoanele juridice care nu îndeplinesc criteriile stabilite pentru aplicarea Reglementărilor armonizate întocmesc situații financiare anuale simplificate, armonizate cu directivele europene, care se compun: din ***bilanț, cont de profit și pierdere, politici contabile și note explicative.***

Un exemplar al situațiilor financiare anuale va fi depus la direcția generală a finanțelor publice județene, respectiv a municipiului București în termen de 90 de zile de la încheierea exercițiului financiar.

- c) Situațiile financiare anuale, pentru toate celelalte persoane prevăzute la art. 1 din Legea nr. 81/1992, cu excepția celor menționate la lit. a) și b), se compun din: ***bilanț și cont de profit și pierdere.***
- d) Situațiile financiare anuale pentru microîntreprinderi se compun din: ***bilanț și cont de profit și pierdere.***

Organizarea și conducerea contabilității în partidă simplă

Sunt obligați să organizeze contabilitatea în partidă simplă:

- contribuabilii care obțin venituri din activități independente;

Veniturile din activități independente cuprind:

- veniturile comerciale; sunt considerate venituri comerciale veniturile din fapte de comerț ale contribuabililor, din prestări de servicii, precum și din practicarea unei meserii;
- veniturile din profesii libere; constituie venituri din profesii libere veniturile obținute din exercitarea profesiilor medicale,

de avocat, notar, expert contabil, contabil autorizat, consultant de plasament în valori mobiliare, arhitect sau a altor profesii asemănătoare, desfășurate în mod independent, în condițiile legii;

- veniturile din drepturi de proprietate intelectuală, realizate în mod individual și/sau într-o formă de asociere, inclusiv din activități adiacente.
- contribuabilii care obțin venituri din activități agricole și optează pentru determinarea venitului net în sistem real.

Evidența contabilă în partidă simplă se va conduce în conformitate cu Normele metodologice aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 58/2003.

Inspecția fiscală

Sunt supuse inspecției fiscale toate persoanele, indiferent de forma lor de organizare, care au obligații de stabilire, reținere și plată a impozitelor și taxelor și a altor obligații fiscale prevăzute de lege.

Obligațiile fiscale

Obligațiile fiscale cuprind:

- a) obligația de a declara bunurile și veniturile impozabile sau, după caz, impozitele datorate, taxele, contribuțiile la fondurile speciale;
- b) obligația de a calcula și de a înregistra în evidențele contabile și de plată, la termenele legale, impozitele, taxele, contribuțiile la fondurile speciale;
- c) obligația de a calcula, de a reține și de a înregistra în evidențele contabile și de plată, la termenele legale, impozitele care se realizează prin stopaj la sursă;
- d) orice alte obligații legale care revin contribuabililor, persoane fizice sau juridice, în aplicarea legilor fiscale.

Organele de control fiscal

Inspecția fiscală se exercită nemijlocit și neîngrădit Agenția Națională de Administrare Fiscală, care poate delega această competență altui organ fiscal.

Perioada supusă inspecției fiscale

Potrivit art. 90 Codul de procedură fiscală inspecția fiscală se efectuează în cadrul termenului de prescripție a dreptului de a stabili obligații fiscale. Perioada supusă inspecției fiscale se determină astfel:

- în cazul contribuabililor mari începe de la momentul finalizării controlului anterior;
- la celelalte categorii de contribuabili inspecția fiscală se efectuează asupra creanțelor născute în ultimii 3 ani fiscali pentru care există obligația depunerii declarațiilor fiscale. Inspecția fiscală se poate extinde pe perioada de prescripție a dreptului de a stabili obligații fiscale, dacă: a) există indicii privind diminuarea impozitelor și taxelor; b) nu au fost depuse declarații fiscale.

Înainte desfășurării inspecției fiscale, organul fiscal are obligația să înștiințeze contribuabilul în legătură cu acțiunea care urmează să se desfășoare, prin transmiterea unui aviz de inspecție fiscală, care se comunică contribuabilului, în scris, înainte de începerea inspecției fiscale, astfel:

- a) cu 30 de zile pentru marii contribuabili;
- b) cu 15 zile pentru ceilalți contribuabili.

În cazul controlului inopinat sau în cazul unor acțiuni îndeplinite la cererea contribuabilului nu este necesar a se comunica avizul de inspecție fiscală.

Locul și timpul de desfășurare a inspecției fiscale (art. 95 Codul de procedură fiscală)

Inspecția fiscală se desfășoară, de regulă, în spațiile de lucru ale contribuabilului. Contribuabilul trebuie să pună la dispoziție un spațiu adecvat, precum și logistica necesară desfășurării inspecției fiscale. Dacă nu există un spațiu de lucru adecvat pentru derularea inspecției fiscale, atunci activitatea de inspecție se va putea desfășura la sediul organului fiscal sau în orice alt loc stabilit de comun acord cu contribuabilul.

Inspecția fiscală se desfășoară, de regulă, în timpul programului de lucru al contribuabilului. În afara programului de lucru al contribuabilului inspecția se va desfășura cu acordul scris al contribuabilului și cu aprobarea conducătorului organului fiscal.

Inspecția fiscală se efectuează o singură dată pentru fiecare impozit sau taxă și pentru fiecare perioadă supusă impozitării. Prin excepție, conducătorul inspecției fiscale competent poate decide reverificarea unei anumite perioade dacă, de la data încheierii inspecției fiscale și până la data

împlinirii termenului de prescripție, apar date suplimentare necunoscute inspectorilor fiscali la data efectuării verificărilor sau erori de calcul care influențează rezultatele acestora.

Obligația de colaborare a contribuabilului (art. 97 Codul de Procedură Fiscală)

Contribuabilul are obligația să colaboreze la constatarea stărilor de fapt fiscale. Acesta este obligat să dea informații, să prezinte la locul de desfășurare a inspecției fiscale toate documentele, precum și orice alte date necesare clarificării situațiilor de fapt relevante din punct de vedere fiscal. La începerea inspecției fiscale, contribuabilul va fi informat că poate numi persoane care să dea informații. Dacă informațiile contribuabilului sau cele ale persoanei numite de acesta sunt insuficiente, atunci inspectorul fiscal se poate adresa și altor persoane pentru obținerea de informații.

Drepturile contribuabililor (art. 98 Codul de procedură fiscală)

Contribuabilii vor fi informat pe parcursul desfășurării inspecției fiscale asupra constatărilor rezultate din inspecția fiscală. La încheierea inspecției fiscale, organul fiscal va purta o discuție finală cu contribuabilul asupra constatărilor și consecințelor lor fiscale. Data, ora, locul și problematica discuției vor fi comunicate contribuabilului în timp util. Contribuabilul are dreptul să prezinte, în scris, punctul de vedere cu privire la constatările inspecției fiscale.

Rezultatul inspecției fiscale (art. 100 Codul de procedură fiscală)

Rezultatul inspecției fiscale va fi consemnat într-un raport scris, în care se vor prezenta constatările inspecției, din punct de vedere factual și legal. Dacă, ca urmare a inspecției, se modifică baza de impunere, raportul întocmit va sta la baza emiterii deciziei de impunere. În cazul în care baza de impunere nu se modifică, acest fapt va fi comunicat în scris contribuabilului.

Regim sancționator

Constituie contravenții următoarele fapte, dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii, să fie considerate infracțiuni:

- deținerea, cu orice titlu, de bunuri materiale, titluri de valoare, numerar și alte drepturi și obligații, precum și efectuarea de operațiuni economice, fără să fie înregistrate în contabilitate;

- nerespectarea reglementarilor emise de Ministerul Finanțelor Publice cu privire la:
  - utilizarea și ținerea registrelor de contabilitate;
  - întocmirea și utilizarea documentelor justificative și contabile pentru toate operațiunile efectuate, înregistrarea în contabilitate a acestora în perioada la care se refera, pastrarea și arhivarea acestora, precum și reconstituirea documentelor pierdute, sustrase sau distruse;
  - efectuarea inventarierii;
  - întocmirea și auditarea situațiilor financiare anuale;
  - întocmirea și depunerea situațiilor financiare periodice stabilite de Ministerul Finanțelor Publice;
  - nedepunerea declarației din care să rezulte că persoanele prevăzute la art. 1 nu au desfășurat activitate;
- prezentarea de situații financiare care conțin date eronate sau necorelate, inclusiv cu privire la identificarea persoanei raportoare.

Contravențiunile prevăzute se sancționează cu amendă al cărei quantum variază de la 1.000.000 lei la 50.000.000 lei.

Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac de persoanele cu atribuții de control financiar și de alte persoane anume împuternicite de Ministerul Finanțelor Publice.

Precizare

Efectuarea cu știință de înregistrări inexacte, precum și omisiunea cu știință a înregistrărilor în contabilitate, având drept consecință denaturarea veniturilor, cheltuielilor, rezultatelor financiare, precum și a elementelor de activ și de pasiv ce se reflecta în bilanț, constituie infracțiunea de fals intelectual și se pedepsește conform legii.